ECLI:LV:AT:2026:0514.11815000920.7.L

Lieta Nr.11815000920, SKK-280/2026

Krimināllietu departaments

Latvijas Republikas Senāts

LĒMUMS

Rīgā 2026. gada 14. maijā

Senāts šādā sastāvā: senatori Jānis Rozenbergs, Māris Leja, Anita Poļakova,

iepazinies ar apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāves zvērinātas advokātes Ineses Krastiņas kasācijas sūdzībām par Kurzemes apgabaltiesas 2025. gada 20. augusta spriedumu, atzīst, ka ir pamats atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Apsūdzētais kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par viņa notiesāšanu par Krimināllikuma 253.^{1} panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu (noziegums Nr. 2, izdarīts 2020. gada 22. aprīlī), lietu šajā daļā nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā vai mīkstināt viņam noteikto sodu par minēto noziedzīgo nodarījumu.

Kasācijas sūdzībā apsūdzētais norādījis, ka: 1) speciālais izmeklēšanas eksperiments veiks, pārkāpjot Kriminālprocesa likuma 225. panta trešajā daļā noteikto aizliegumu provocēt personas rīcību; 2) atzīstot par pierādītu viņa vienošanos ar /Persona B/ par narkotisko vieluglabāšanu, tiesa ir pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 124. panta piekto daļu, jo minētais fakts nav pierādīts ārpus saprātīgām šaubām; 3) pirmās instances tiesa nepamatoti noraidījusi apsūdzētā lūgumu nopratināt liecinieku /Persona C/, tādējādi pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 18. pantā noteikto procesuālo pilnvaru līdzvērtības principu un Kriminālprocesa likuma 20. pantā noteiktās tiesības uz aizstāvību; 4) tiesa nav piešķīrusi ticamību tiesā sniegtajām apsūdzētā liecībām, pamatojoties uz to, ka apsūdzētais pirmstiesas procesā izmantojis tiesības klusēt, kas paredzēts Kriminālprocesa likuma 60.^{2} panta pirmās daļas 8. punktā, tādējādi pārkāpusi Kriminālprocesa likuma 60.^{2}panta otro daļu; 5) pirmās instances tiesa iepazinusies ar operatīvās lietas materiāliem, pieļaujot Kriminālprocesa likuma 18. pantā paredzēto procesuālo pilnvaru līdzvērtības pārkāpumu; 6) izmantojot pierādīšanā līdzapsūdzētās /Persona B/ liecības, kas tika nolasītas tiesas sēdē, pieļauts Kriminālprocesa likuma 18. un 20. panta pārkāpums; 7) tiesa nepamatoti konstatējusi atbildību pastiprinošo apstākli –noziedzīgais nodarījums izdarīts narkotisko vielu ietekmē, jo nav pierādījumu, kas apstiprinātu šādu ietekmi noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas brīdī.

Aizstāve kasācijas sūdzībā lūdz atcelt apelācijas instances tiesas spriedumu daļā par apsūdzētajam /Persona A/ noteikto sodu pēc Krimināllikuma 253.^{1} panta trešās daļas (noziegums Nr. 2, izdarīts 2020. gada 22. aprīlī), galīgo sodu un lietu šajā daļā nosūtīt jaunai izskatīšanai apelācijas instances tiesā.

Aizstāve norādījusi, ka: 1) tiesa, vērtējot pierādījumus, pieļāvusi Kriminālprocesa likuma 124. panta piektās daļas un 128. panta trešās daļas pārkāpumus, secinājumu par apsūdzētā vainīgumu viņam inkriminētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā pamatojot ar subjektīviem pieņēmumiem, selektīvi vērtējot pierādījumus un

neizslēdzot saprātīgas šaubas par apsūdzētā vainu; 2) nosakot apsūdzētajam sodu, tiesa nepamatoti nav atzinusi par atbildību mīkstinošu apstākli to, ka apsūdzētais savu vainu narkotisko vielu realizācijā ir atzinis.

Saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.^{1} panta pirmo daļu tiesa atsakās ierosināt kasācijas tiesvedību, ja kasācijas sūdzība vai protests neatbilst šā likuma 569., 571., 572. panta un 573. panta pirmajā daļā minētajām prasībām.

Atbilstoši Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmajai daļai pārsūdzēšana kasācijas kārtībā ir rakstveida kasācijas protesta vai sūdzības iesniegšana Augstākajā tiesā par tāda apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, kurš vēl nav stājies spēkā, nolūkā panākt tā atcelšanu pilnībā vai kādā tā daļā vai arī tā grozīšanu juridisku iemeslu dēļ. Šī panta trešā daļa noteic, ka kasācijas instances tiesa pierādījumus lietā no jauna neizvērtē.

Senāts konstatē, ka apsūdzētais /Persona A/ un viņa aizstāve I. Krastiņa kasācijas sūdzībās daļēji atkārtojuši apelācijas sūdzību argumentus, kurusapelācijas instances tiesa ir izvērtējusi un motivēti noraidījusi.

Apelācijas instances tiesa konstatējusi, ka pirmās instances tiesa pamatoti atzinusi /Persona A/ par vainīgu Krimināllikuma253.^{1} panta trešajā daļā paredzētā noziedzīgā nodarījuma izdarīšanā (noziegums Nr. 2, izdarīts 2020. gada 22. aprīlī) personu grupā ar personu, pret kuru izbeigts kriminālprocess – /Persona B/ – un spriedumu pamatojusi ar lietā esošajiem pierādījumiem.Abu instanču tiesas atzinušas, ka apsūdzētais /Persona A/ personu grupā pēc iepriekšējas vienošanās neatļauti iegādājās un līdz 2020. gada 22. aprīlim glabāja realizācijas nolūkā narkotiskās un psihotropās vielas lielā apmērā, kā arī 2020. gada 22. aprīlī realizēja narkotiskās vielas lielā apmērā.

Apelācijas instances tiesa norādījusi, ka /Persona A/ un /Persona B/ vienošanos par kopīgi izdarāmo noziedzīgo nodarījumu apstiprina viņu saskaņotās (konkludentās) darbības, proti, /Persona B/ iegūstot savā valdījumā (iegādājoties) narkotiskās un psihotropās vielas un glabājot tās savā dzīvesvietā, savukārt /Persona A/, ierodoties /Persona B/ dzīvesvietā, paņemot dzīvoklī glabātās narkotiskās vielas un tās realizējot, un nododot /Persona B/ daļu no narkotisko vielu realizācijas rezultātā iegūtajiem naudas līdzekļiem, kā arī daļu no šīm narkotiskajām vielām glabājot savā lietošanā esošajā automašīnā.

Tiesa secinājusi, ka minētās /Persona A/ un /Persona B/ faktiskās darbības liecina par savstarpēju vienošanos, lomu sadali un ir vērstas uz narkotisko un psihotropo vielu lielā apmērā neatļautu iegādāšanos, glabāšanu un realizāciju. Izvērtējusi lietā iegūtos pierādījumus, tiesa atzinusi, ka apsūdzētā vainīgums viņam inkriminētajā Krimināllikuma 253.^{1} panta trešajā daļā paredzētajā noziedzīgajā nodarījumā, kas izdarīts 2020. gada 22. aprīlī, ir pierādīts ārpus saprātīgām šaubām.

Senāts jau iepriekš ir norādījis, ka jautājums par to, vai lietā esošie pierādījumi ir vai nav pietiekami apsūdzētā vainīguma konstatēšanai, ir būtības jautājums, kas kasācijas kārtībā nav pārbaudāms. Pierādījumu pietiekamības kritērijs ir saprātīgu šaubu esamība vai neesamība par apsūdzētā vainīgumu, kura izvērtēšana ir tās tiesas kompetencē, kas izskata lietu pēc būtības (*Senāta 2013. gada 3. jūlija lēmums lietā Nr. SKK-333/2013, 15890002407, 2024. gada 7. jūnija lēmuma lietā Nr. SKK-56/2024, ECLI:LV:AT:2024:060711518003918.4.L, 8. punkts*).

Nosakot sodu /Persona A/, apelācijas instances tiesa saskaņā ar Krimināllikuma 46. panta nosacījumiem ņēmusi vērā izdarītā noziedzīgā nodarījuma raksturu un radīto kaitējumu, kā arī vainīgā personību.

Tiesa atzinusi, ka /Persona A/ izdarījis divus sevišķi smagus Krimināllikuma 253.^{1} panta trešajā daļā paredzētos noziegumus, ar savām darbībām apdraudot vispārējo drošību un sabiedrisko kārtību, un izdarīto noziedzīgo nodarījumu bīstamības pakāpi atzinusi par īpaši augstu.

Pretēji aizstāves kasācijas sūdzībā norādītajam apelācijas instances tiesa atzinusi, ka pirmās instances tiesa pamatoti nav konstatējusi atbildību mīkstinošo apstākli par Krimināllikuma 253.^{1} panta trešajā daļā paredzēto noziedzīgo nodarījumu (izdarīts 2020. gada 22. aprīlī), jo apsūdzētais atzinis daļu no viņam inkriminētajām faktiskajām darbībām, proti, narkotisko vielu realizācijas faktu noteiktā apjomā, taču nav atzinis citas objektīvās puses darbības un noziedzīgā nodarījuma izdarīšanu personu grupā.

Saskaņā ar Krimināllikuma 47. panta pirmās daļas 1. punktu tiesa par atbildību mīkstinošu apstākli atzīst to, ka noziedzīgā nodarījuma izdarītājs pieteicies par vainīgu, vaļsirdīgi atzinies un nožēlojis izdarīto.

Senāts jau iepriekš paudis atziņu, ka Krimināllikuma 47. panta pirmās daļas 1. punktā norādītais atbildību mīkstinošais apstāklis ir konstatējams tikai tajā gadījumā, ja pastāv visi trīs šajā punktā norādītie elementi (*Senāta 2008. gada 11. jūnija lēmums lietā Nr. SKK-313/2008, 11515001207; Senāta 2018. gada 4. septembra lēmuma lietā Nr. SKK-337/2018, ECLI:LV:AT:2018:0904.11210030713.3.L, 15. punkts*).

Pretēji apsūdzētā iebildumiem apelācijas instances tiesa secinājusi, ka pirmās instances tiesa pamatoti par apsūdzētā atbildību pastiprinošu apstākli saskaņā ar Krimināllikuma 48. panta pirmās daļas 12. punktu atzinusi to, ka 2020. gada 22. aprīlī noziedzīgais nodarījums izdarīts narkotisko vielu ietekmē, ievērojot, ka /Persona A/ konstatēta narkotisko un psihotropo vielu ietekme. Tiesa norādījusi, ka minētais apstiprinās ar medicīniskās pārbaudes aktu.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /Persona A/ un viņa aizstāves kasācijas sūdzību argumenti ir pamatoti ar viņu subjektīvo viedokli par lietā esošo pierādījumu un sodu ietekmējošo apstākļu vērtējumu un faktiski pauž sūdzību iesniedzēju neapmierinātību ar tiem secinājumiem, kādus izdarījusi apelācijas instances tiesa, izvērtējot lietā esošos pierādījumus, un vērsti uz to, lai panāktu apelācijas instances tiesas nolēmuma atcelšanu nevis juridisku, bet faktisku iemeslu dēļ, kas ir pretrunā ar Kriminālprocesa likuma 569. panta pirmo daļu.

Attiecībā par apsūdzētā kasācijas sūdzībā norādīto Kriminālprocesa likuma 18. un 20. panta pārkāpumu, sakarā ar apsūdzētā lūguma par /Persona C/ aicināšanu uz tiesas sēdi noraidīšanu, Senāts konstatē, ka apsūdzētais apelācijas instances tiesas sēdē nav pieteicis lūgumu uz tiesas sēdi aicināt un nopratināt šo liecinieku. Savukārt pirmās instances tiesā apsūdzētā /Persona A/ pieteiktais lūgums par /Persona C/ nopratināšanu ir izlemts un argumentēti noraidīts, jo šādas personas identitāte kriminālprocesā netika noskaidrota. Senāts konstatē, ka kasators nav pamatojis, kā minētie apstākļi ietekmējuši apelācijas instances tiesas nolēmuma tiesiskumu, līdz ar ko šajā daļā sūdzība neatbilst Kriminālprocesa likuma 572. pantā noteiktajam.

Attiecībā par apsūdzētā kasācijas sūdzībā norādīto Kriminālprocesa likuma 225. panta trešajā daļā noteiktā provokācijas aizlieguma pārkāpšanu speciālā izmeklēšanas eksperimenta veikšanā Senāts konstatē, ka šajā daļā kasācijas sūdzība neatbilst Kriminālprocesa likuma 572. pantā noteiktajam, proti, sūdzībā nav iekļauts pamatojums apsūdzētā pieņēmumam par šo pārkāpumu.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību šajā daļā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma $573.^{1}$ panta pirmo daļu.

Kriminālprocesa likuma $573.^{1}$ panta otrās daļas 2. punkts noteic, ka tiesa var atteikties ierosināt kasācijas tiesvedību, ja, izvērtējot kasācijas sūdzībā vai protestā minētos argumentus, nerodas šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā.

Attiecībā uz apsūdzētā kasācijas sūdzībā norādīto par Kriminālprocesa likuma $60.^{2}$ panta otrās daļas pārkāpumu Senāts konstatē, ka apelācijas instances tiesa nav izdarījusi secinājumu par to, ka apsūdzētā izvēlētā aizstāvības taktika pirmstiesas procesā nesniegt liecības būtu vērtējama kā traucēšana patiesības noskaidrošanai. Līdz ar to sūdzībā norādītais apsūdzētā pamattiesību aizskārums nav konstatējams.

Attiecībā uz apsūdzētā kasācijas sūdzībā norādīto par Kriminālprocesa likuma 18. panta pārkāpumu sakarā ar tiesas iepazīšanos ar operatīvās lietas materiāliem secināms, ka pirmās instances tiesa saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 500. panta sesto daļu, iepazīstoties un izvērtējot operatīvās lietas Nr. 70002200 materiālus, atzinusi, ka ar šiem materiāliem un tajos esošajām ziņām pamatota kriminālllietā apkopoto un pārbaudīto pierādījumu ticamība un pieļaujamība. Kriminālprocesa likuma 500. panta sestā daļa neparedz apsūdzētajam vai aizstāvim tiesības iepazīties ar operatīvās lietas materiāliem, līdz ar to sūdzībā norādītais procesuālo pilnvaru līdzvērtības principa pārkāpums nav konstatējams.

Attiecībā uz apsūdzētā kasācijas sūdzībā norādīto par Kriminālprocesa likuma 18. un 20. panta pārkāpumu sakarā ar /Persona B/ liecības nolasīšanu tiesas sēdē un izmantošanu pierādīšanā Senāts konstatē, kaiztiesāšanas laikā 2023. gada 24. martā /Persona B/ mirusi un 2023. gada 21. jūnijā kriminālprocess pret viņu izbeigts, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 377. panta 5. punktu. 2024. gada 13. augustā tiesas izmeklēšanā, pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 501. panta 3. un 6. punktu (redakcijā, kas bija spēkā procesuālās

darbības veikšanas laikā), tika pārbaudītas /Persona B/ kriminālprocesā sniegtās liecības, tās nolasot. Kriminālprocesa likuma 501. panta 3. punkts pieļāva agrāk sniegtas liecības nolasīšanu tiesā veiktās pierādījumu pārbaudes ietvaros, ja liecības sniedzējs nav klāt tiesas sēdē tāda iemesla dēļ, kas izslēdz iespēju ierasties tiesā. Līdz ar to sūdzībā norādītais procesuālo pilnvaru līdzvērtības principa pārkāpums un tiesību uz aizstāvību pārkāpums nav konstatējams.

Ievērojot minēto, Senāts atzīst, ka apsūdzētā /Persona A/ kasācijas sūdzības argumenti šajā daļā nerada šaubas par pārsūdzētā nolēmuma tiesiskumu un izskatāmajai lietai nav būtiskas nozīmes judikatūras veidošanā, jo kasācijas sūdzības argumenti šajā daļā nav saistīti ar tiesu praksē nozīmīgu tiesību normu interpretāciju.

Minētais ir pamats atteikumam ierosināt kasācijas tiesvedību šajā daļā saskaņā ar Kriminālprocesa likuma 573.^{1} panta otrās daļas 2. punktu.

Pamatojoties uz Kriminālprocesa likuma 573. panta trešo un piekto daļu, 573.^{1} panta pirmo daļu un otrās daļas 2. punktu, Senāts

nolēma

atteikt ierosināt kasācijas tiesvedību.

Lēmums nav pārsūdzams.

J.Rozenbergs M.Leja A.Poļakova